

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 9 września 2026 r.

Poz. 5507

Podpisany przez:
Elżbieta Maria Majewska-Góral
Data: 09.09.2026 12:32:04

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR IFIII.4131.1.98.2026 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 3 września 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662; zm.: Dz. U. z 2026 r. poz. 912) i art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1688, Dz. U. z 2026 r. poz. 781 i poz. 912)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXIV/323/2026 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 lipca 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego miasta Tarnowskie Góry.

Uzasadnienie

W myśl art. 85 i 86 ustawy o samorządzie gminnym, wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością gminną na podstawie kryterium zgodności z prawem. Zgodnie z art. 91 wskazanej ustawy uchwała gminy, która jest sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w drodze rozstrzygnięcia nadzorczego.

W dniu 29 lipca 2026 r. Rada Miejska w Tarnowskich Górach podjęła uchwałę Nr XXXIV/323/2026 w sprawie uchwalenia planu ogólnego miasta Tarnowskie Góry.

Stosownie do przepisu art. 13k ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1688, Dz. U. z 2026 r. poz. 781; dalej: *upzp*) w dniu 4 sierpnia 2026 r. Rada Miejska w Tarnowskich Górach przekazała organowi nadzoru przedmiotową uchwałę, a w dniu 6 sierpnia 2026 r. Wojewoda otrzymał dokumentację prac planistycznych, celem dokonania oceny zgodności tej uchwały z prawem.

W dniu 27 sierpnia 2026 r. organ nadzoru wszczął postępowanie nadzorcze oraz poinformował Gminę o możliwości złożenia wyjaśnień.

Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry skorzystał z przysługującego uprawnienia i w piśmie z dnia 31 sierpnia 2026 r. złożył wyjaśnienia.

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie z art. 13a ust. 1 *upzp* plan ogólny gminy uchwalany jest dla obszaru gminy (z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych oraz terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu) i stosownie do art. 13a ust. 4 *upzp*, zawiera ustalenia obligatoryjne: określenie stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, a także fakultatywne – obszary uzupełnienia zabudowy oraz obszary zabudowy śródmiejskiej.

Pierwsze zasadnicze ustalenie planu ogólnego stanowi zatem podział obszaru objętego planem ogólnym w sposób rozłączny na strefy planistyczne, które określone zostały w katalogu zamkniętym zawartym w 13c ust. 2 *upzp*. Podział obszaru gminy możliwy jest więc na następujące strefy: strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW), strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), strefę

wielofunkcyjną z zabudową zagrodową (SZ), strefę usługową (SU), strefę handlu wielkopowierzchniowego (SH), strefę gospodarczą (SP), strefę produkcji rolniczej (SR), strefę infrastrukturalną (SI), strefę zieleni i rekreacji (SN), strefę cmentarzy (SC), strefę górnictwa (SG), strefę otwartą (SO), strefę komunikacyjną (SK). Natomiast drugim koniecznym elementem planu jest gminny katalog stref planistycznych, stanowiący obligatoryjną część gminnych standardów urbanistycznych. Stosownie do § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r., poz. 2758; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1775, z 2025 r. poz. 1767, dalej: *r.p.p.o.g.*) – w ramach gminnego katalogu stref planistycznych każda zachowująca ciągłość przestrzenną strefa planistyczna powinna zostać opisana przez: unikalne oznaczenie, nazwę, określenie profilu funkcjonalnego strefy planistycznej (podstawowego i ewentualnie również dodatkowego), wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – dla stref planistycznych o symbolach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR (fakultatywnie dla stref SI, SN, SC, SG, SO, SK) oraz wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – dla stref o symbolach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR, SI, SN, SC (fakultatywnie dla stref SG, SO, SK).

Ustalenie w planie ogólnym obszarów uzupełnienia zabudowy, obszarów zabudowy śródmiejskiej jak również gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej, w ramach gminnych standardów urbanistycznych, zależy od woli organów sporządzających i przyjmujących ten akt prawa miejscowego. Charakterystykę stref planistycznych, obejmującą profil funkcjonalny stref planistycznych oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, określa załącznik nr 1 do *r.p.p.o.g.*

Należy ponadto zaznaczyć, iż plan ogólny gminy sporządzany jest wyłącznie w formie danych przestrzennych, o których mowa w art. 67a ust. 3a *upzp*, i które stosownie do art. 67a ust. 5 *upzp* stanowią załącznik do uchwały przyjmującej akt planowania przestrzennego. Dane przestrzenne tworzone dla planu ogólnego obejmują: atrybuty zawierające informacje o akcie oraz dane w postaci wektorowej w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych zawierające: lokalizację przestrzenną obszaru objętego aktem, stref planistycznych, obszaru uzupełnienia zabudowy, obszaru zabudowy śródmiejskiej i obszarów, dla których określono różne regulacje w ramach gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej oraz atrybuty zawierające informacje o tych obiektach przestrzennych. Sposób stosowania oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposób prezentacji graficznej danych przestrzennych określony został w załączniku nr 2 do *r.p.p.o.g.*

W trakcie prowadzonego postępowania nadzorczego, organ nadzoru stwierdził, że uchwała Nr XXXIV/323/2026 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 lipca 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego miasta Tarnowskie Góry została podjęta z naruszeniem zasad sporządzania planu ogólnego w następującym zakresie.

1. Ustalone w gminnym katalogu stref planistycznych wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla stref planistycznych o oznaczeniach: **108SW** i **81SN** naruszają zasady ustalania tego wskaźnika zawarte w art. 13e ust. 2 pkt 3 *upzp* oraz § 2 ust. 1 i 3 *r.p.p.o.g.*

Zgodnie z art. 13e ust. 2 pkt 3 *upzp* w gminnym katalogu stref planistycznych, dla stref o symbolach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR, SI, SN, SC, określa się obligatoryjnie wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (dalej też: *m.u.p.b.c.*). Natomiast minimalna wartość tego wskaźnika dla poszczególnych stref została, na mocy delegacji ustawowej zawartej w art. 13m ust. 2 *upzp*, ustalona w przywołanym wyżej rozporządzeniu – *r.p.p.o.g.* Przepis § 2 ust. 1 *r.p.p.o.g.* obliguje do określenia w katalogu stref planistycznych minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z załącznikiem nr 1 do tego rozporządzenia, przy czym dopuszcza w tym zakresie zastosowanie wyjątku, wskazanego w ust. 3 tego paragrafu.

Jak wynika z załącznika nr 1 do *r.p.p.o.g.* *Charakterystyka stref planistycznych* – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosi:

- 30% – dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową, strefy usługowej, strefy handlu wielkopowierzchniowego, strefy produkcji rolniczej, strefy cmentarzy;
- 20% – dla strefy gospodarczej oraz strefy infrastrukturalnej;
- 50% – dla strefy zieleni i rekreacji.

Natomiast dopuszczony w § 2 ust. 3 *r.p.p.o.g.* wyjątek wskazuje jednoznacznie, że: *w przypadku gdy obszar strefy planistycznej jest objęty obowiązującymi planami miejscowymi, w strefie tej można określić wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej niższą niż wynika to z załącznika nr 1 do rozporządzenia, jednak nie niższą niż najwyższa wartość wskaźnika opisującego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych, obejmujących obszar strefy.* Gmina nie ma zatem pełnej dowolności w ustalaniu minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w strefach planistycznych o symbolach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR, SI, SN, SC. Dla tych stref wartość tego wskaźnika musi zostać określona w gminnym katalogu stref planistycznych zgodnie z przywołanymi wyżej regulacjami *r.p.p.o.g.*

Załącznikiem do uchwały Nr XXXIV/323/2026 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 lipca 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego miasta Tarnowskie Góry jest plik GML z danymi przestrzennymi, które obejmują atrybuty zawierające informacje o akcie planowania przestrzennego oraz wektorowe dane zawierające lokalizację przestrzenną obszaru objętego aktem, stref planistycznych obszaru uzupełnienia zabudowy oraz obszaru zabudowy śródmiejskiej wraz atrybutami zawierającymi informacje o poszczególnych obiektach przestrzennych. W planie ogólnym miasta Tarnowskie Góry nie zostały wyznaczone gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej, co potwierdza również część tekstowa i graficzna dołączonego do dokumentacji prac planistycznych obligatoryjnego opracowania, sporządzonego na podstawie art. 13h *upzp* pt.: *Plan ogólny miasta Tarnowskie Góry – uzasadnienie* (dalej: *Uzasadnienie*).

W katalogu stref planistycznych niniejszego planu ogólnego ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie: 10% dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną o oznaczeniu **108SW** oraz 30% dla strefy zieleni i rekreacji o oznaczeniu **81SN**. Ustalono dla tych stref wartości tego wskaźnika są mniejsze niż minimalne wartości udziału powierzchni biologicznie czynnej wynikające z załącznika nr 1 do *r.p.p.o.g.* (dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – 30%, dla strefy zieleni i rekreacji – 50%).

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną o oznaczeniu **108SW** (*m.u.p.b.c.*: 10%) obejmuje między innymi teren, który w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego *dzielnicy: Śródmieście – Centrum, Lasowice, Osada Jana w Tarnowskich Górach* (uchwała Nr XXVI/314/2012 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 czerwca 2012 r.), oznaczony został symbolem 6S-MWII i przeznaczony pod *tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej*. Dla tego terenu § 9 ust. 3 pkt 4 ww. planu ustala powierzchnię terenu biologicznie czynną wynoszącą minimum 20% powierzchni działki budowlanej.

Strefa zieleni i rekreacji o oznaczeniu **81SN** (*m.u.p.b.c.*: 30%) obejmuje teren, który w ww. planie miejscowym, oznaczony został symbolem 8S-ZPI i przeznaczony pod *tereny zieleni urządzonej obejmującej: parki, zieleńce*. Dla tego terenu zawarte w § 30 ust. 2 ww. planu ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego nie określają wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Także pozostałe ustalenia ww. planu miejscowego nie zawierają wskaźnika opisującego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na tym terenie.

Należy wskazać, iż unormowanie zawarte w przepisie § 2 ust. 3 *r.p.p.o.g.* stanowi wyjątek od zasady wynikającej z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia – wyjątek od zasady obligującej do określenia, w charakterystyce stref planistycznych, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia, w którym do konkretnych stref zostały przypisane minimalne wartości tego wskaźnika. Jako wyjątek od reguły, nie powinien być więc interpretowany rozszerzająco. W polskiej kulturze prawnej respektuje się zasadę, że *wyjątków nie wolno rozciągać w drodze wykładni (exceptiones non sunt extendendae)*. Innymi słowy, wyjątek od zasady musi być interpretowany ściśle według znaczenia, jakie nadał jemu prawodawca (vide: wyrok NSA z dnia 23 marca 2022 r., sygn. akt III OSK 4520/21; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 25 lutego 2025 r. sygn. akt II SA/Wr 723/24). Zatem, jeżeli gmina zamierza w planie ogólnym ustalić dla konkretnej strefy minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej niższy od ustalonego w załączniku nr 1 do *r.p.p.o.g.*, to po pierwsze obszar tej strefy musi być objęty obowiązującymi planami miejscowymi, po drugie wskaźniki opisujące minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ustalone dla wszystkich wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych terenów, które ta strefa obejmuje muszą być niższe niż wskazany w *r.p.p.o.g.*, po trzecie wreszcie może zastosować wyłącznie najwyższą wartość tego wskaźnika wynikającą z ustaleń planów miejscowych.

Reasumując, obszary ww. stref planistycznych objęte są co prawda obowiązującym planem miejscowym, jednak strefa 108SW wyznaczona została w części na terenie, dla którego ustalona w planie miejscowym wartość wskaźnika opisującego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej jest większa niż wartość

wskazana w charakterystyce tej strefy planistycznej, natomiast strefa 81 SN wyznaczona została na terenach, na których plan miejscowy nie określa tego wskaźnika. W związku z powyższym przy ustalaniu wartości *m.u.p.b.c.* dla strefy zieleni i rekreacji o oznaczeniu 81SN Gmina nie miała możliwości zastosowania na podstawie wyjątku określonego przepisem § 2 ust. 3 *r.p.p.o.g.* niższej wartości tego wskaźnika niż ta ustalona w załączniku nr 1 do *r.p.p.o.g.* – czyli 50%. Natomiast w dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną o oznaczeniu 108SW Gmina niepoprawnie zastosowała wyjątek przewidziany w § 2 ust. 3 *r.p.p.o.g.*, gdyż – w oparciu o najwyższą wartość wskaźnika opisującego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych, obejmujących obszar strefy – mogła zastosować *m.u.p.b.c.* wynoszący 20%, a nie 10%. W związku z powyższym ustalone w planie ogólnym wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla stref planistycznych o oznaczeniach: **108SW** i **81SN**, naruszają przepisy art. 13e ust. 2 pkt 3 *upzp* oraz § 2 ust. 1 i 3 *r.p.p.o.g.*

2. W ustaleniach planu ogólnego nie uwzględniono ochrony udokumentowanych złóż kopalin znajdujących się na terenie miasta Tarnowskie Góry. Stanowi to naruszenie art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2026 r. poz. 69 – dalej zwane: *pgig*), art. 72 ust. 1 i art. 125 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm. – zwana dalej: *poś.*) oraz art. 13b pkt 3 lit. h *upzp*.

Zgodnie z art. 13b pkt 3 lit. h *upzp* ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w tym znajdujące się na obszarze gminy udokumentowane złoża kopalin. Przepis art. 72 ust. 1 *poś.* wskazuje, że w ustaleniach planu ogólnego zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż (pkt 2). Kolejno w art. 125 ust. 1 i 2 *poś.* wskazano, że złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących, a zasady ochrony udokumentowanych złóż kopalin określają przepisy *pgig*. W myśl przepisów art. 95 ust. 1 i 2 *pgig* udokumentowane złoża kopalin, wody podziemne, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji – podlegają ochronie w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania. Określając ustalenia planów ogólnych uwzględnia się występowanie złóż oraz wody podziemne, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji, oraz potrzebę zapewnienia możliwości ich wydobywania lub wykorzystania. Ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać:

- 1) rozstrzygnięcia wynikające z decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną albo dodatek do dokumentacji geologicznej oraz informacje zawarte w zatwierdzonej dokumentacji geologicznej albo zatwierdzonym dodatku do dokumentacji geologicznej, w szczególności dotyczące ochrony złóż kopalin oraz obszaru wymagającego ochrony przed działaniem uniemożliwiającym zagospodarowanie złoża kopaliny,
- 2) rozstrzygnięcia wynikające z decyzji o uznaniu złoża kopaliny albo jego części za złożo strategiczne, jeżeli decyzja taka została wydana.

Ochrona złóż kopalin w planie ogólnym polega na tym, aby znajdowały się one w strefach planistycznych, które nie wykluczają ich przyszłej eksploatacji np. z uwagi na konieczność rozbiórki znajdujących się na niej budynków w przypadku zalegania złóż, których eksploatacja może być prowadzona powierzchniowo metodami odkrywkowymi (np.: węgla brunatnego, kopalin skalnych, piasków i żwirów, gliny, iłu). Każdy przypadek należy rozpatrywać indywidualnie, natomiast można przyjąć, że strefa górnictwa (SG) oraz strefa otwarta (SO) wprowadzają zagospodarowanie powierzchni zgodne z racjonalnym wykorzystaniem złoża oraz kompleksowym wykorzystaniem kopalin, w tym kopalin towarzyszących zgodne z ochroną złóż. Natomiast w przypadku gdy gmina zamierza w miejscu występowania udokumentowanych złóż wyznaczyć inną strefę należy rozważyć, czy nie pozostaje to w sprzeczności z obowiązkiem ochrony złóż.

W granicach gminy Tarnowskie Góry znajdują się złoża, których eksploatacja prowadzona może być powierzchniowo metodą odkrywkową, a mimo to wyznaczono w ich granicach strefy planistyczne umożliwiające zabudowę lub zagospodarowanie sprzeczne z ochroną tych złóż. Tereny te, do czasu podjęcia niniejszej uchwały nie zostały zabudowane, dotyczy to:

- 1) złoża piasków podsadzkowych „Strzybnica” (numer złoża: 226), w granicach którego na niezabudowanych terenach wyznaczono: strefę usługową o oznaczeniu **167SU**, strefę gospodarczą o oznaczeniu **29SP** oraz strefy zieleni i rekreacji o oznaczeniach **84SN** i **107SN** (dla których w profilu dodatkowym dopuszczono

m.in.: teren usług sportu i rekreacji, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki);

- 2) złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Rybna” (numer złoża: 2090), w granicach którego na niezabudowanych terenach wyznaczono strefę gospodarczą o oznaczeniu **48SP**.

W trakcie procedury formalno-prawnej projekt planu ogólnego został negatywnie zaopiniowany przez Marszałka Województwa Śląskiego, jako organu administracji geologicznej (znak sprawy: OE-RG-GI.7637.41.2026, znak pisma: OE-RG-GI.KW-00567/26 z dnia 29 kwietnia 2026 r.). W ocenie Marszałka Województwa Śląskiego wyznaczenie w granicach udokumentowanego złoża piasków podszkawkowych „Strzybnica”: strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową (145SJ), strefy usługową (167SU), strefy gospodarczej (29SP) oraz wyznaczenie w granicach udokumentowanego złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Rybna”: strefy gospodarczej (48SP) oraz strefy infrastrukturalnej (6SI) może skutkować powstaniem trwałej zabudowy na obszarze ww. złóż kopalin. Złoża te mogą być eksploatowane metodą odkrywkową, wymagającą zdjęcia nadkładu, w związku z czym dopuszczenie do powstania obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem w granicach złoża jest sprzeczne z zasadą ochrony złóż. Pomimo negatywnej opinii organu administracji geologicznej Gmina, w uchwalonym planie ogólnym, dokonała wyłącznie korekty granic strefy o oznaczeniu 145SJ, tak by nie obejmowała ona obszaru występowania złoża „Strzybnica”, jednak w granicach tego złoża pozostały strefy o oznaczeniach: 167SU, 29SP, 84SN i 107SN. Natomiast w granicach złoża „Rybna” zachowano strefy o oznaczeniach 48SP i 6SI.

Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry, w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania nadzorczego, wskazał, że wyznaczenie stref 167SU, 29SP, 84SN, 107SN, 48SP, 6SI nastąpiło w oparciu o ustalenia obowiązującego planu miejscowego: *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnych dzielnic miasta Tarnowskie Góry – Opatowice, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Sowice, części Lasowic na północ od ulicy Częstochowskiej i terenów leśnych (uchwała Nr XXXVIII/424/2013 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 lutego 2013 r.)*, w którym złoża „Strzybnica” i „Rybna” zostały uwzględnione. Wszystkie ww. strefy w planie ogólnym są bezpośrednią kontynuacją przeznaczenia i zasad zagospodarowania określonych w tym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Natomiast ustalenia obowiązującego planu miejscowego umożliwiają już obecnie trwającą zabudowę w obszarze na którym wyznaczono strefy 167SU, 29SP, 84SN, 107SN, 48SP, 6SI, w tym w granicach złóż kopalin „Strzybnica” i „Rybna”. Ponadto wyjaśnił, iż w strefie 6SI w rejonie udokumentowanego złoża „Rybna” znajduje się zabudowa i infrastruktura funkcjonującego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Zdaniem Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry taki stan faktyczny i prawny czyni bezprzedmiotowym cel w postaci zabezpieczenia możliwości przyszłej eksploatacji tego terenu. Uzasadniając utrzymanie w planie ogólnym stref o profilach funkcjonalnych odpowiadającym ustaleniom obowiązującego planu miejscowego przedstawił następujący argument: *Obowiązek ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin, między innymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego został wprowadzony ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163 poz. 981), która weszła w życie 1 stycznia 2012 r. Uchwała w sprawie obowiązującego planu miejscowego dla analizowanych terenów, która została przyjęta w dniu 27 lutego 2013 r. uwzględniała występowanie udokumentowanych złóż kopalin „Strzybnica” i „Rybna”. Na rysunku obowiązującego planu miejscowego w skali 1: 2000 (ustalenia dotyczące granic i sposobów zagospodarowania terenów związanych z historyczną eksploatacją górniczą, warunki hydrogeologiczne oraz ideogram uzbrojenia terenu) stanowiącym załącznik Nr 2 do uchwały przedstawiono granice udokumentowanych złóż kopalin „Strzybnica” i „Rybna” wraz z informacją, że eksploatacja złoża „Rybna” została zaniechana. Na tej podstawie Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry sformułował następującą konkluzję: Skoro na etapie sporządzania tego planu miejscowego uznano, że wyznaczenie tam funkcji produkcyjnych, usługowych i infrastrukturalnych nie koliduje z ochroną złóż, to stan ten stał się elementem obowiązującego porządku prawnego. W chwili obecnej nie można po 13 latach dokonywać ponownej, odmiennej oceny tych samych uwarunkowań geologicznych, naruszając zasadę stabilności prawa i zaufania obywatela do państwa.*

Organ nadzoru, po zapoznaniu się ze złożonymi wyjaśnieniami, stwierdza, że kwestia sposobu uwzględnienia złóż kopalin, których eksploatacja odbywa się powierzchniowo, wymaga w planie ogólnym indywidualnych rozstrzygnięć uzależnionych od rodzaju złoża, jego znaczenia dla gospodarki oraz stopnia rozpoznania i wyeksploatowania.

Organ nadzoru podzielił wyjaśnienia Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry dotyczące wyznaczenia strefy infrastrukturalnej o oznaczeniu 6SI w rejonie udokumentowanego złoża „Rybna”, na podstawie istniejącego zagospodarowania tego terenu (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych). Ze względu na istniejący

stan zagospodarowania możliwości eksploatacji tej części złoża „Rybna” zostały już wcześniej ograniczone, a ustalenia planu ogólnego utrzymują istniejącą funkcję tego terenu.

Natomiast, wbrew argumentacji Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry, organ nadzoru stwierdził, iż przeznaczenie w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obszarów znajdujących się w granicach udokumentowanych złóż kopalin – w tym w szczególności przeznaczenie dopuszczające możliwość zabudowy – nie może stanowić wyłącznej podstawy do kontynuowania tych funkcji w planie ogólnym. W kontekście argumentów przedstawionych przez Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry należy wyjaśnić, iż obowiązek **ujawnienia** złoża w planie miejscowym (np. poprzez oznaczenie jego granic na rysunku planu i odpowiedni zapis wskazujący jego występowanie w części tekstowej) wynikał z pierwotnego brzmienia art. 95 ust. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981). Samo ujawnienie złoża nie oznacza jednak, że plan miejscowy zapewnia rzeczywistą ochronę złoża. Zaostrzenie ochrony udokumentowanych złóż kopalin nastąpiło, w związku ze zmianą treści tego przepisu, w ustawie z dnia 16 czerwca 2023 r. *o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2023 r. poz. 2029), która weszła w życie zasadniczo 1 stycznia 2024 r. W wyniku tej nowelizacji przepisy art. 95 *pgig* zostały skonstruowane sposób nakazujący **uwzględnienie** w planowaniu przestrzennym występowania złóż kopalin oraz potrzebę zapewnienia możliwości ich wydobywania lub wykorzystania. Z dyspozycji powyższego przepisu, a także zasad racjonalnego gospodarowania zasobami kopalin oraz ich kompleksowego wykorzystania określonych w art. 125 ust. 1 *poś*, wynika iż ochrona złóż oznacza konieczność takiego kształtowania ustaleń planistycznych (zarówno planu miejscowego jak i planu ogólnego), aby nie uniemożliwić wykorzystania złoża w przyszłości. Nie oznacza to jednak obowiązku dostosowania tych ustaleń do natychmiastowej eksploatacji złóż. W związku z powyższym ustalenia obowiązującego planu miejscowego, umożliwiające zabudowę na terenie złoża piasków podsadzkowych „Strzybnica” oraz złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Rybna” mogą świadczyć jedynie o nieaktualności tego planu miejscowego, gdyż nie uwzględniają obecnie obowiązujących przepisów prawa.

Oceniając uregulowania zawarte w przedmiotowym planie ogólnym należy stwierdzić, iż Rada Miejska w Tarnowskich Górach nie wypełniła obowiązku objęcia udokumentowanych złóż kopalin ochroną, o której mowa w art. 95 ust. 1 i 2 *pgig* oraz w art. 125 ust. 1 *poś*. Ustalenia planu ogólnego, poprzez wyznaczenie stref o oznaczeniach **167SU**, **29SP**, **84SN** i **107SN** – w obszarze występowania złoża piasków podsadzkowych „Strzybnica” (numer złoża: 226) oraz strefy o oznaczeniu **48SP** – w obszarze występowania złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Rybna” (numer złoża: 2090), umożliwiając na dotychczas niezabudowanych obszarach występowania tych złóż realizację obiektów budowlanych i zagospodarowania trwale związanego z powierzchnią, oznaczają naruszenie obowiązku ochrony tych złóż, gdyż realizacja dopuszczonych w tych strefach funkcji powodowałaby trwałe wyłączenie możliwości ich przyszłej eksploatacji metodą odkrywkową. Natomiast zarówno przytoczone przepisy *poś* jak i *pgig* jednoznacznie wymagają od planu ogólnego, uwzględnienia występowania złóż kopalin w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania. W ustaleniach planu ogólnego nie uwzględniono zatem ochrony znajdujących się na terenie Gminy udokumentowanych złóż: piasków podsadzkowych „Strzybnica” oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej „Rybna”, naruszając przepisy art. 95 ust. 1 i 2 *pgig*, art. 72 ust. 1 pkt 2 i art. 125 ust. 1 i 2 *poś* oraz art. 13b pkt 3 lit. h *upzp*.

Stwierdzić również należy, że gminie nie przysługuje niczym nieograniczone władztwo planistyczne na jej obszarze. Ustalając zasady zagospodarowania terenów, oprócz prawa własności, musi także uwzględniać przepisy ustaw, zasady współżycia społecznego i społeczno-gospodarcze przeznaczenie rzeczy. Przepis art. 3 ust. 1 *upzp.*, co prawda przyznaje gminom szerokie uprawnienia w zakresie tworzenia aktów planowania przestrzennego, ale wyznacznikiem tych granic są obowiązujące ustawy. Zwrócić też należy uwagę, że art. 1 ust. 2 *upzp.* wymienia szereg przesłanek, które winny być wzięte pod rozwagę w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przy wyborze rozwiązań planistycznych jednak nadrzędną jest zasada zapewnienia ładu przestrzennego i zachowania zrównoważonego rozwoju, wynikająca z art. 1 ust. 2 pkt 1 i 1a *upzp*. Rada Miejska w Tarnowskich Górach, wskazanymi ustaleniami planu ogólnego, nadużyła swoich uprawnień wprowadzając ograniczenia w zakresie możliwości zagospodarowania udokumentowanych złóż kopalin.

W odniesieniu do strefy planistycznej oznaczonej symbolem 1SW, dla której w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania nadzorczego, zarzucono naruszenie art. 13d ust. 1 i ust. 3 *upzp*, uwzględniono wyjaśnienia Gminy i odstąpiono w tym zakresie od zarzutu naruszenia prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że uchwała Nr XXXIV/323/2026 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 lipca 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego miasta Tarnowskie Góry, w sposób istotny narusza wymienione w niniejszym rozstrzygnięciu nadzorczym przepisy dotyczące zasad sporządzania planu ogólnego, w związku, z czym wydanie niniejszego rozstrzygnięcia stało się konieczne i uzasadnione, a zatem należało orzec, jak w sentencji. Należy zaznaczyć, że przepisy art. 28 *upzp* jednoznacznie wskazują, iż istotne naruszenie zasad sporządzania planu ogólnego, istotne naruszenie trybu, a także naruszenie właściwości organów w tym zakresie, powodują nieważność uchwały rady gminy w całości lub w części. Ze względu na konieczność sporządzenia planu ogólnego dla całego obszaru gminy (z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych oraz terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu), co wynika z art. 13a ust. 1 *upzp.*, pomimo, że podniesione w niniejszym rozstrzygnięciu zarzuty dotyczą jedynie wskazanych stref planistycznych, nie było możliwości stwierdzenia nieważności ww. uchwały jedynie w części.

Stosownie do przepisu art. 92 ust. 1 *ustawy o samorządzie gminnym* stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa z dniem doręczenia Radzie Miejskiej w Tarnowskich Górach rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie przysługuje prawo złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni od jego doręczenia Radzie Miejskiej w Tarnowskich Górach.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Infrastruktury

Bożena Goldamer-Kapała

Pouczenie o możliwości wniesienia skargi w formie elektronicznej

1. Skargę na rozstrzygnięcie nadzorcze można wnieść w formie elektronicznej lub papierowej.
2. Skarga przekazana w formie dokumentu elektronicznego powinna zawierać wszystkie wymogi pisma sporządzonego w postaci papierowej.
3. Skarga wnoszona w formie dokumentu elektronicznego, powinna ponadto zawierać adres elektroniczny oraz zostać podpisana przez stronę lub pełnomocnika kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
4. Jeżeli skarga nie zawiera adresu elektronicznego przyjmuje się, że właściwym jest adres elektroniczny, z którego nadano pismo wniesione w formie dokumentu elektronicznego.
5. Do skargi wniesionej w formie dokumentu elektronicznego nie dołącza się jej odpisów.
6. Do skargi należy dołączyć pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa.